

DOMAČIN.

DOMAČIN izhaja vsako soboto popoldne, če je ta dan praznik dan poprej ob istem času. — Naročnina za Ljubljano z dostavljanjem na dom: celoletno 3 K, polletno 1 K 50 v, četrtletno 75 v; po pošti: celoletno 4 K, polletno 2 K, četrtletno 1 K. — Uredništvo je na Miklošičevi cesti št. 16 v I. nadstr. — Dopisi naj se pošiljajo uredništvu DOMAČINA. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo. — Inserati (oglasi): Trikrat razdeljena petit-vrsta pri enkratni objavi 12 v, pri vsaki nadaljnji objavi 8 v, pri dvostopni petit-vrsti v reklamnem delu stane vrsta 20 v. Cela stran 30 K, pri večkratnem objavljanju po dogovoru znaten popust. — Upravništvo je na Miklošičevi cesti št. 16 v I. nadstr.

Štev. 30.

V Ljubljani, dne 10. oktobra 1914.

Leto II.

Vojni položaj in trojni sporazum.

V državah trojnega sporazuma narašča od dne do dne turbobnost in ozlovoljenje, ki se je že pred tremi tedni vsled dosedanjega poteka vojnih dogodkov pojavilo. Na Francoskem so ozlovoljeni proti Rusiji in v najnovejšem času tudi proti Angležom, ker Rusija ni držala svojih obljub, da vrže predvsem svojo glavno moč proti Nemčiji in ker je angleška pomoč ne le na kopnem zaostala daleč za tem, kar so Francozi pričakovali, ampak tudi ker na morju Angleži dosedaj Francozom skoro nič niso koristili.

Na Ruskem pa niso z razvojem vojnih dogodkov na francoskem bojišču nič kaj zadovoljni, ker dobro vedo, da zna v tem trenutku, ko se dosedanja bitka na francoskih bojiščih odloči Nemcem v prid, vojni položaj postati za Rusijo več kakor nevaren vsled tega, ker se Rusiji ni posrečilo, s sunkom svojih glavnih moči proti avstro-ogrski državi le-to poraziti in popolnoma uničiti. Še slabše in neugodnejše je razpoloženje na Ruskem proti Angliji, kateri že predbacivajo, da hoče Rusiji v kvar dosedanjo vojsko čim najdalje zavleči, da bi s tem velevlasti na kopnem oslabil in potem sama lahko diktirala mir. Da je neki petro-

grajski list to sumnjo javno izrekel, je dokaz za to, da v ruskih vladnih krogih z angleško politiko niso zadovoljni.

Francozi so kot narod v sedanji vojni že skoro uničeni, ker Francoska po sedanjih neuspehih nima več dovolj moči v sebi, da bi izgube te vojne zopet nadomestila in zgodovina bo zabeležila v svojih knjigah, da je bila politika angleške države in izurjenost v zapeljevanju glavni vzrok, ki je Francoze silil, da gredó na morišče. In Rusija? Mogoče da računajo na Angleškem s tem, da postane Rusija žrtev nove revolucije, ko premaga Nemčijo. Kakor omenjeno, je mogoče, da računajo angleški državniki s tem, toda da se ta račun ujema, se mora udejeviti en predpogoj, namreč da imata Nemčija in Avstro-Ogrska v sedanji vojski proti Rusiji take izgube, da se le-ti državi s pomočjo Anglije zopet ojačite.

Če bo pa vse to tako prišlo, kakor si Angleži to predstavljajo, na to moramo še čakati. Proti politiki Angležev v sedanjem trenutku nimamo ničesar, kajti Angleži skušajo zavratno zabosti od zadaj železo v rebra, a vsekakor pa je mogoče, da bosta Nemčija in Avstro-Ogrska tudi po odločitvi na ruskih bojiščih še dovolj močni, da potem obračunata tudi z Angleško.

Podlistek.

Na razpotju življenja.

Vaška slika, spisal I. L. Hrdina. — Iz češčine prevel Podravski.

(Dalje.)

Še en blisk. — Klarica je zagledala sivkasto cerkev — pokopališčni zid — črne in bele križe za njim; mraz jo je prešinil. Ali je mogoče? Saj je šele pred trenutkom odšla z doma, tu pa že stoji pred Kameniško cerkvijo! — Ali pa ti ni prevara? Počakaj, da še enkrat zabliska — sedaj, zopet ista slika. Nikakega dvoma ni, Klarica je v Kamenici. Urno se je obrnila ter dirjala nazaj. Toda ni prišla daleč. Debele kaplje deža so jele padati na listje dreves; bliski so se kar križali, kakor bi nebo gorelo, grmelo je, kakor bi se vršila v oblakih krvava vojna, da so kar šipe zvenketale v cerkvenih oknih.

Na vrnitev domov ni bilo niti misliti.

Klarica se je zopet obrnila in kakor preganjana od nočnih pošasti bežala preko vasi proti župnišču. V oknih je nikjer ni bilo luči. Župnišče je bilo le ne-

koliko oddaljeno od cerkve, toda predno je Klarica tjekaj dospela, bila je že skozi in skozi mokra. Tudi ondi niso več svetili.

Klarici je težko delo, da jih mora buditi. Ujma je grozna, prestrašijo se, misleč si, da se je zgodila kaka nesreča. Vsekakor pa je bolje nego da bi hotela kje druge dobiti podstrešje. Kaj bi ji rekli ljudje? — Da naj gre v župnišče, ker tjekaj ni daleč. In kdo vé, kakšne govornice bi še nastale — da je nemara odšla celo po noči od soproga.

Potrkala je na duri.

Nihče se ni oglasil.

Drugič.

Črez trenutek so se bližali lahni koraki.

Marjeta je odprla.

„Kdo je?“

„Jaz sem, mati!“

„Ti, Klarica — v takšnem vremenu — kaj se je zgodilo?“

„Ničesar hudega — pridem vas obiskat.“

„Po noči?“

„Ne morem za to, da me je dež ujel. Bilo je tako lepo, ko sem šla iz doma, a sedaj — —.“

„Tako pozno se odpraviš na obisk?“

Čim neugodnejši postaja vojni položaj držav, ki pripadajo trojnemu sporazumu, tem bolj se trudijo, da bi pridobile nevtralne države na svojo stran. Angleška grozi skandinavskim državam in je tudi poskusila blokirati Dardanele, dočim se trudi Rusija na vse kriplje, da bi z brezvestno agitacijo v Bulgariji in Romuniji prisilila tamošnje vladne kroge k ljubezni. Odkar je padla južna verdunska trdnjavnica in odkar se je začel nov napad in novo prodiranje proti Rusom v Galiciji in na Ruskem Poljskem, od tega časa se, kar je naravno, v Londonu in Petrogradu, še bolj požurijo, da bi nevtralne države spravili na svojo stran. Seveda pri tem poslu dosedaj niso imeli sreče.

Turčija je operacije angleško-francoskega brodogovja ob vhodu v Dardanele, ki so bile proti mednarodnemu pravu in so imele namen, oslabiti operacije turškega brodogovja, onemogočila s tem, da je popolnoma zaprla Dardanele za plovbo. S tem je rusko trgovino na jugu popolnoma onemogočila.

V Bolgariji so ljubavne snubitve in grožnje trojnega sporazuma odločno odklonili in tudi v Romuniji govore odločneje proti ruskemu zapeljevanju.

Trojni sporazum nima nikjer sreče, kamor poteka na vrata kake nevtralne države. Vsepovsod dobe državni trojnospoznamnih držav primeren odgovor in z dolgim nosom jo morajo zopet odriniti v svojo domovino.

In dokler ostane vojni položaj za Nemčijo in Avstrijo neizpremenjen, mora biti končna odločitev za ti obe državi ugodna.

Nemško in avstrijsko orožje si mora in si bo tudi v doglednem času izvojevalo končno zmago na vseh bojiščih. In potem gorje premaganim! Prelita kri naših hrabrih vojakov in neskončne žrtve te vojske bodo diktirale mir — drag mir!

Svetovna vojna.

Sobojevanje naše in nemške armade na severnem bojišču. Naše čete se trdno nadejajo zmagovitega uspeha v sedanjih bojih. Izvrtno bojno navdušenje naših čet nam jamči za končno zmago.

Naše čete na severnem bojišču se pripravljajo na bodoče dogodke samozavestno in v popolnem zupanju na zmago. Rusi so pretrpeli v zadnjih bojih tako velike izgube, da je njihova premoč znatno oslabljena in da njihova ofenziva v Galiciji vidno pojema. Slabo vreme otežkoča njihovo aprovizacijo in dovoz municije. Po bitkah pri Grodeku in Ravi Ruski so zavzele naše čete jako ugodne pozicije. Sodelovanje nemške armade, ki se je nam na severu pridružila, obeta uspešni izid bojev, ki se pričenjajo.

Že dalje časa vlada mir na gališkem bojišču. Skoraj dva milijona bojevnikov si stojita v Galiciji nasproti in prežita, kje bi sovražnika napadli ter sami sebi zagurali ugoden napad. Desno rusko krilo stoji sedaj nasproti Przemyslu. Rusi so se trudili že leta, da bi dobili načrte te trdnjave. Kar je bilo izdano, pa ni škodovalo vrednosti te trdnjave. Prihodnji dnevi bodo morda pokazali, da avstro-ogrski pripravljenost zahodno od reke Sana ne škoduje svobodnosti sklepov vrhovnega vodstva. Vpliv bojev v Galiciji na strategijo zavezniških držav je bil opazati doslej v tem, da je bila velika ruska moč privezana na gališko bojišče in da je vsled tega mogla nemška vojska vdreti v Belgijo in na Francosko. Pri tem pa se ne sme pozabiti, da je številna premoč dovolila Rusiji poslati velike oddelke kakor proti Avstro-Ogrski, tako tudi proti Vzhodni Pruski.

Prodiranje Nemcev in avstro-ogrskih čet, ki priganjajo na obeh straneh Visle Ruse k umikanju, bo sovražnika tudi kmalu prisililo, da se umakne iz svojih izpostavljenih pozicij, če jih noče dovesti v veliko ne-

„Po dnevi mi je bilo nekoliko slabo, bržkone radi današnje vročine, na večer sem se šla sprehajati, toda sama ne vem, kako to, da sem semkaj zablodila. Ko bi samo ta dež kmalu prenehal.“

„Pojdi se torej posušiti, dete, daj mi roko, da se v temi kam ne zaletiš; lahko bi bila prinesla luč. Nu stric se bo temu čudil — daj sem roko! Pri moji veri, Klarica, ti si vsa premočena, kje te je zasačil dež?“

„Niti ne vem.“

„Revica, moraš se preobleči. Ali pa vé Zamecki, kam si šla?“

„Ne.“

„Mar ni bil doma?“

„Bil je nekje na polju.“

„Skrbelo ga bo za teboj?“

„To si tudi mislim.“

Dospeli sta k sobinim vratom. Marjeta jih je odprla ter potegnila Klarico za seboj.

„Ugani, brat, koga sem pripeljala?“

„Za uganke sem že prestar, Marjeta?“ ji odvrne velečastiti gospod, dvignivši se v postelji. „Najpoprej napravi luč.“

„Ne mati, ne prižigajte!“

„Oh, Klarica — odkod si se vzela, deklica?“

Klarica je rekla, kar je pravila poprej materi.

Samo da ne bi zbolela. Marjeta, daj ji kako suho obleko, da se preobleče. Pa tudi luč napravi, da vidim Klarico v oči.“

„Ne, stric — vsedem se tu poleg vas, hočemo se pomenkovati, dokler dež ne preneha. Toda ne delajte luči. Po vsej vasi je tema, čemu ima v župnišču goriti luč!“

Revna Klarica! Bala se je, da njeni domači ne bi zagledali njenega bledega lica, njenih objokanih oči.

Gospod župnik ni več ugovarjal.

„Nu — ako le nočeš. — Razgovarjati se moremo tudi v temi. Sedi torej semkaj in ti, Marjeta, poleg nje. A — dež te je torej prignal sèm? — Čuj — Klarica — čuje se tudi vsakovrstna govornica iz vaše vasi, toda mi nočemo tega verjeti. Kaj ne, Marjeta, da smo to slišali?“

„I kaj, stric?“

„Inu, nočem verjeti, kakor Tomaž v svetem pismu, dokler se ne prepričam, dokler ne čujem to od tebe. Pravijo, da vaša kmetija pride kmalu na boben, da baje . . .“

„Naša kmetija?“

„Dà, da se baje Zamecki drgne le okrog velike gospode, da zapravlja vedno več od dneva do dneva ter se niti ne spomni tega, koliko se je trudil njegov oče, da mu je to prihranil.“

(Dalje prihod.)

varnost. Ruska ofenziva, ki je bila strategično končana že z zasedanjem Lvova, se sedaj umika našim vojem. O smeri in prvih ciljih teh naših vojev se mora sedaj še molčati. Toda že, da so se te operacije pričele, moramo z zadoščenjem zabeležiti, ker kaže tudi nevtralnim državam, na katere so mogočno učinkovala brezvestna pretirana poročila o zmagah iz Petrograda, da avstro-ogrška armada ni le ostala sposobna za vojno v najširšem pomenu besede, marveč je ohranila tudi živ ofenzivni duh, ki je najboljšje jamstvo za končno zmago.

V naslednjem prinašamo poročila zadnjega tedna:

Rusi vrženi čez Vislo. Naše čete zavzele utrdbo Sandomierz.

Dunaj, 6. oktobra. (Kor. urad.) Uradno razglajajo: Nepričakovano prodiranje nemških in avstro-ogrskih čet na rusko Poljsko je Ruse, kakor se zdi, popolnoma presenetilo. Sicer so pomaknili močne voje iz Galicije proti severu, vendar jih je zavezniška armada pri njihovem poizkusu, da bi prekoračili Vislo v smeri Opatow, potisnila preko reke. Naše čete so zavzele ruske utrdbe, ki branijo pr. hod preko Visle pri Sandomierzu. V Galiciji prodiramo po načrtu. Pri Tarnobrzegu smo odbili napad neke ruske pehotne divizije — Namestnik šefa generalnega štaba pl. Höfer, generalni major.

Umikanje ruskih čet z Ogrskega. — Naša ofenziva pri Marmaros-Szigetu.

Budimpešta, 6. oktobra. (Ogrski koresp. urad.) Oficijozno poročajo: Naše čete so mogle tudi že pri Marmaros-Szigetu začeti z ofenzivo, ki bo, kakor je upati, Ogrsko v kratkem popolnoma očistila ruskih čet. Hitri beg ali pogin čaka tudi posamezne manjše oddelke te ruske kolone, ki so se po gorskih potih priplazili v komitat Beszterze Naszod. Zazdaj so zadrževali njihovo prodiranje nekateri v bližini se nahajajoči orožniki. Vojaške čete, ki so potrebne, da onemogočijo ves poizkus, so že na potu. Pri vseh ostalih prelazih prodiramo zmagovito čez ogrsko mejo.

Ljut boj pri Tecsö. — Rusi pri Kracsfalvi poraženi.

Budimpešta, 6. oktobra. (Kor. urad.) Ogrski brzojavni in korespondenčni urad javlja iz Nyiregyhaze: Po uradnem poročilu iz Huszta se nahajajo naše čete od včeraj opoldne pri Tecsö v ljutem boju z Rusi. Naše čete zavzemajo korak za korakom ruske postojanke. Pri Kracsfalvi se je tudi vršil hud boj, ki se je končal s popolno našo zmago. Ruse smo deloma uničili, ostale pa smo ujeli. Tu tvori 2000 poljskih legionarjev naš prednjo četo.

Z avstrijsko-srbskega bojišča.

Uspešna naša ofenziva proti Srbiji. — Naše čete napredujejo nevzdržema.

S srbskega bojišča uradno poročajo: Naše, v Srbiji se nahajajoče čete so že dva dni v napadalnem boju. Doslej napreduje naša ofenziva proti sovražniku, ki je razmeščen povsodi v močno okopanih, z žičnimi zavorami zaščitenih postojankah, sicer počasi, a uspešno.

Pričeli smo z očiščevanjem bosanskih pokrajin, ki so jih vznemirjale srbske in črnogorske čete ter četaši. Pri tem smo včeraj obkolili kompletan srbski bataljon, ga razorožili in ga ujetega odpeljali. Trditev, ki jo razširjajo Srbi, kakor da bi bili uničili 40. honvedsko divizijo, je nov dokaz živahne srbske fantazije. Ta divizija se nahaja, kakor so imeli srbi zadnje dni opetovano priliko se prepričati, v najboljšem razpoloženju v bojni fronti in se je odlično udeleževala kakor pri Višegradu, tako tudi bojov zadnjega tedna. Kljub vsem našim odločnim uspehom v Srbiji, poskuša srbsko časopisje iznova delati reklamo in razpoloženje z razširjanjem vesti o izmišljenih zmagah in s pretiravanjem četaških vpadov, da bi s tem prikrilo polom vsakega odpora srbske armade, ki gotovo nastopi, kar so Srbi že sami spoznali. Na vsa neresnična poročila inozemskega časopisja o položaju na balkanskem bojišču odgovarjamo kratko in jedrnato, da imamo v posesti ne samo vse zavzete pozicije vzhodno od reke Drine, marveč da tudi nevzdržno pridobivamo na nadaljnjem prostoru.

Dve v Bosno vpadli črnogorski brigadi poraženi.

Kakor se uradno poroča, so v vzhodno Bosno vpadle srbske in črnogorske sile, ki so nas prisilile, da smo poslali v te kraje, ki leže na strani kraja glavne odločitve, naše vojne moči.

Prva tam vpeljana akcija se je končala z velikim uspehom. Dve črnogorski brigadi, spužka pod poveljstvom generala Vukovića in zetska pod generalom Rajevićem sta bili po hudih dvadnevih bojih popolnoma poraženi in vrženi proti Foči. Črnogorci so v silni zmešjavi bežali čez mejo. Obe brigadi sta morali prepustiti našim ves svoj tren in znatne zaloge, katere so naplenili po Bosni. Tudi pri tej priliki smo našli več naših padlih vojakov, ki so bili odposlani kot prednje straže, med njimi nekega praporščaka, ki so bili vsi na zverinski način pohabljeni.

Pri akciji, ki je bila vpeljana na severnem delu, je polovica našega bataljona ujela cel srbski bataljon.

Dve srbski diviziji skoro popolnoma uničeni. — Četrtnina srbske vojske je za boj nezmožna. — Srbi imajo velikanske izgube. — Srbi so nameravali Avstriji sestaviti mirovni predlog.

Srbi imajo velikanske izgube. Moravska divizija je bila pri Bogatiču skoro popolnoma uničena, šumadska divizija je pa izgubila nad polovico moštva. Dosedaj je najmanj četrtnina srbske armade za boj nesposobna, med temi je nad 13.000 mrtvih. Pretekli teden se je vršil v Nišu ministrski svet pod predstvom kralja Petra. Sestaviti so nameravali mirovni predlog Avstriji. Neki ruski veliki knez je govoril proti, tako da ni prišlo do nobenega končnega sklepa.

Po zadnjem štetju znašajo srbske izgube doslej 14.000 mrtvih in nad 50.000 ranjencev.

Položaj Črnogorcev je postal zelo opasen. Od 42.000 vojakov, s katerimi so razpolagali v začetku vojne, jih je le še 18.000 za boj sposobnih. Črnogorci so se obrnili v Srbijo za pomoč, a bili odbiti, ker se Srbija sama nahaja v obupnih razmerah.

Značilno za razmere, ki vladajo v srbski armadi in v Srbiji, je, kar pripoveduje neki srbski častnik, ki je naš vojni ujetnik. On pravi:

Izgube srbske armade so strašne. Lahko trdim polovica naše armade ni več za boj sposobna, če ni celo padla. V zadnjih bojih smo večji del svojih častnikov izgubili. Vlaki, ki v Srbijo še vozijo, pripeljujejo le ranjence v Niš, kjer se naša največja bolnišnica nahaja, v katero pa ne morejo več ranjencev sprejemati, tako da jih morajo zdaj v Skoplje pošiljati. Ko sem se zadnjič v Nišu mudil, sem videl strašne prizore. Stari možje so čakali na kolodvorih ranjence, da so jih v bolnišnice in zasebne hiše prenesli, kjer so jim obveze ženske obnovile, ker zdravnikov strašno primanjkuje; tudi obvez in zdravil že primanjkuje. V Srbiji umrje zato v bolnišnicah več vojakov, kakor na bojiščih. Nobene obrambe ni. Kolera že strašno divja. Mi poginjamo na bojišču, naše žene in otroci pa doma. Srbija gre proti koncu. Njene ambicije, njene blazne sanje ji kopljejo gomilo. Najstrašneje je, ker to že vsak ve. Zato tudi bitko za bitko izgubljam. Armadi monarhije se ne moremo več upirati, na vsaki črti se umikamo. Prav dobro vemo, da nas avstro-ogrška armada potiska v velikem loku proti Bolgariji. Na Bolgarijo pa zdaj res ne moremo računati; ker nam Bolgarija zdaj vrača. Ne zagrešim nobenega veleizdajalstva, če rečem, da naša makedonska armada že spada preteklosti. Mogočne ofenzive, ki jo je započela Potiorekova armada, ne moremo zadržati. Dobri prijatelji so Srbiji gomilo izkopali.

Z nemško-francoskega bojišča.

Velikanska bitka na Francoskem.

Velikanska bitka na Francoskem še ni odločena, vendar se pa že sedaj lahko reče, da bodo Francozi in Angleži poraženi. Dne 30. septembra so Nemci Francozom odvzeli višine pri Roydu in Fresneyju, severozapadno od Noyona. Jugozahodno od St. Mihiela so dne 1. oktobra odbili napad iz smeri Toula. Francozi so imeli pri tem težke izgube. Napad na Antwerpen uspešno napreduje. Na vzhodnem bojišču ni nobene spremembe.

V Belgiji se je na celi bojni fronti pričela nova velika bitka. Nemci povsodi zmagovito napredujejo. Posebno krvavi boj se je vršil pri Alostu. Prebivalci Ostenda so bežali.

„Nieuve Rotterdamsche Courant“ poroča, da so nemške čete zasedle Moll v belgijski pokrajini Limburg. Belgijci so se morali umakniti v Turnhout. Poizkus Belgijcev, da bi se vrnili z ojačenji in Moll zopet zasedli je bil od nemške artilerije odbit. Turnhout leži kakih 20 km od Molla in le 10 km od holandske meje, tako, da se zdi, da so prišli Belgijci v zelo težaven položaj.

Francosko-nemška fronta je podaljšana do Arrasa. — Nemške zmage pri Opatowu, Ostrowiecu in Radomu.

Berolin, 6. oktobra. (Kor. urad.) Poročilo Wolffovega urada: Veliki glavni stan dne 6. oktobra zvečer. Nepristani poizkusi Francozov, da bi obkolili naše desno armadno krilo, so bojno fronto raztegnili do

Arrasa. Zapadno od Lilla in zapadno od Lensa so naše čete zadele na sovražno konjenico. V naših protinapadih preko črte Arras-Albert-Roye, še ni bilo nobene odločitve. Na bojni fronti med rekama Oise in Maaso pri Verdunu in v Alzaciji-Lotaringiji, je položaj neizpremenjen. Tudi izpred Antwerpna nimamo danes poročati ničesar posebnega.

Na vzhodnem bojišču smo ustavili rusko ofenzivo proti vzhodni Prusiji v guberniji Suwalki.

Od včeraj uspešno napadamo sovražnika pri Suwalku. V Ruski Poljski so nemške čete dne 4. oktobra prepodile rusko gardno strelsko brigado iz utrjenih pozicij med Opatowom in Ostrowiecem, ujele okrog 3000 mož in uplenile več topov in strojnih pušk. Dne 5. oktobra smo pri Radomu napadli poltretjo rusko konjeniško divizijo in dele ivangorodske glavne rezerve ter jih potisnili proti Ivangorodu.

Položaj na nemško-francoskem bojišču.

Trije fori pri Antwerpnu zavzeti.

Berolin, 3. oktobra. (Kor. urad.) Generalni štab razglša: Veliki glavni stan dne 2. oktobra zvečer. Pred zapadnim armadnim krilom smo odbili ponovne poizkuse francoske armade, da bi nas obkolila. Južno od Roye smo vrgli Francoze iz njihovih pozicij. Sredi bojne fronte je ostal položaj neizpremenjen. V Argone prodirajoče čete so izvojevale v napredovanju proti jugu znatne uspehe. Vzhodno od reke Maase so Francozi izvršili iz Toula energične nočne sunke, ki pa smo jih odbili. Sovražnik je imel težke izgube.

Pred Antwerpnom smo včeraj popoldne ob 5. uri z naskokom zavzeli fore Vavre, Saint Catharine in reduto Dorpveldt z vsemi pripadajočimi utrdami. For Vålhem smo obkolili. Na zapadu se nahaja v naših rokah važna točka Termonde.

Na vzhodnem bojišču je pričakovati, kakor se zdi, da prično ruske čete z ofenzivo preko Njemena proti guberniji Suwalki.

Neizpremenjen položaj na francoskem bojišču. — Nemški uspehi pri Ant-

werpnu. — Nemška zmaga pri Avgustovu.

Berolin, 4. oktobra. (Kor. urad.) Wolffov urad. Veliki glavni stan dne 3. oktobra, ob 10. zvečer. Na francoskem bojišču ni danes nobenih bistvenih izprememb. — Pri napadu na Antwerpen so padli tudi fori Liere, Wålhem in König Hookt ter vse redute, ki leže med temi fori. Na pozicijah ob forih smo uplenili 30 topov. Prolom, ki smo ga izvršili v skrajnem utrdbenem pasu, nam dopušča, da lahko pričnemo z napadom na notranjo utrdbeno črto in na mesto samo. — Na vzhodu smo po dvanedvih ljutih bojih porazili tri sibirsk kore in dele 22. ruskega armadnega zbora, ki so se nahajali na levem krilu preko Njemena prodirajoče ruske armade. Ujeli smo preko 2000 neranjenih Rusov ter uplenili lepo število topov in strojnih pušk.

Pregled vojnih dogodkov

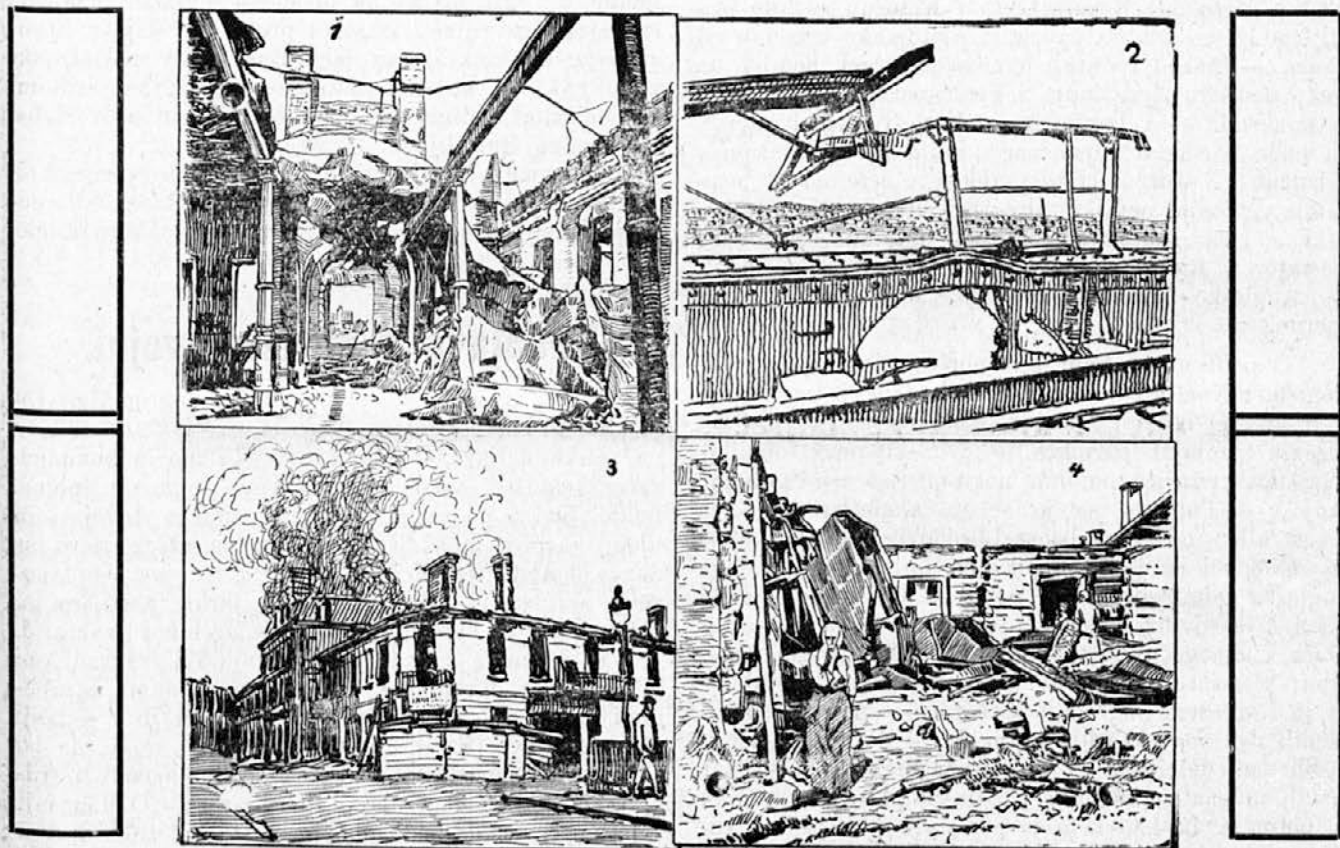
od 25. septembra do 2. oktobra 1914.

Na južnem bojišču so naše čete v krvavih bojih zavzele utrjene srbske postojanke južno od Krupnja in Loznice. Srbi so imeli strahovite izgupe; naši so ujeli mnogo tisoč srbskih vojakov in zaplenili 14 topov. Srbi se na celi črti umikajo. Srbija je v gospodarskem in vojaškem oziru popolnoma dognana.

Na Jadranskem morju je moralo francosko brodoge svoj zadnji obisk v Boki kotorski, o katerem smo že zadnjič poročali, precej drago plačati. Ogenj iz topov na utrdbah Ljuštica in Mamula v Boki je namreč s prvo salvo popolnoma razstrelil veliko francosko oklopno križarico s šestimi dimniki; dve drugi francoski ladji sta bili pa močno poškodovani. Nato

kjer so na več mestih poizkušali vdreti na Ogrsko. Tepeni in nazaj vrženi so bili v prelazu Uzsoč in pri Körösmezö, kamor so dospeli preko prelaza Torony. Sicer pa ruskim vpadom na Ogrsko sploh ni pripisovati večjega pomena, ker bodo imeli Rusi sedaj dovolj opravka v Galiciji in severozapadu, da se obranijo napadov avstrijskih in nemških armad, ki se jim bližajo z novim pogumom in železno voljo, da jih strejo v prah.

Na nemško-ruskem bojišču prodira general Hindenburg v 500 kilometrov dolgi fronti proti ruski trdnjavski črti Libava - Šavli - Kovno - Bjelostok - Lomža. Trdnjavo Osowiec so Nemci obkolili in jo obstreljujejo. Videti je, da si Rusi na tem bojišču še vedno niso opomogli od grozovitih porazov in izgub pri Insterburgu in Tannenbergu, in da še niso zbrali dovolj novih čet, da bi se mogli ustavljati zmagovitemu Hindenburgovemu pohodu v Rusijo.

Iz Kališa: 1. Pogorišče kolodvorskega poslopja. 2. Most, ki so ga Rusi razstrelili. 3. Goreča hiša v Vratislavski ulici. 4. Razrušena ruska vas ob rusko-avstrijski meji.

Kako so Rusi razdejali v obsedenih krajih.

so Francozi hitro izginili izpred Boke. — Na širokem morju se je pa eden naših dreadnoughtov srečal s francosko križarico „Gréy“ in ji s prvimi strelji razbil kotel, nakar mu je ušla.

Na severnem bojišču se je položaj za nas zelo ugodno izpremenil; Nemci so nam poslali znatna ojačenja, vrhutega so pa morali Rusi veliko svojih čet poslati iz Galicije na severozapad proti nemškemu generalu Hindenburgu. Naša armada je sedaj začela nove boje proti Rusom; 26. septembra so naše čete napadle Ruse iz Przemysla in jim prizadele velike izgube. Pri Bieczu so avstrijsko-nemške čete naletele na močno rusko konjenico in jo razpršile. Tudi severno od Visle so naše združene čete preganjale rusko kavalerijo. Velike poraze so Rusi doživeli v Karpatih,

Na nemško-francoskem bojišču se še vedno vrši strašna borba med Nemci ter združenimi Francozi in Angleži. Francosko prizadevanje, da bi prišli za hrbet nemškemu desnemu krilu, ki stoji severno od Pariza, se je popolnoma ponesrečilo. Nemci so o pravem času konec tega krila zaokrenili, oziroma podaljšali naravnost proti severu, to je proti belgijski meji, in tako preprečili nevarno francosko namero. Sicer pa Francozi še niso odnehali in se vrše tu že 24 dni strahovite bitke, kakršnih svet še ni videl. A namesto, da bi uspevali, Francozi nazadujejo; tako so jih Nemci vrgli nazaj severno in južno od Alberta ter jim vzeli višini Royd in Fresnoy severozahodno od Noyona. — V središču so boji nekoliko potihnili; odločilna borba se vrši na obeh krilih. V Argonih (zapadno od Verduna)

Nemci stalno napredujejo. Nemške armade, ki prodirajo iz Lotaringije in obstreljujejo utrdbe južno od Verduna, katere zapirajo pot čez Maaso, so te dni vsvojile najvažnejšo teh utrdb: Camp des Romains pri Sv. Mihelu, ki leži ob Maasi, sredi med Verdunom in Toulom. S tem je predrta slovita vzhodna francoska trdnjavska črta, o kateri je šel glas, da je nepremagljiva. — V srednjih Vogezih na Alzaško-Lotarinškem so Nemci zopet krvavo odbili francoski napad. — Na Belgijskem se je tudi vojna vihra z novo silo razdivjala; Nemci obstreljujejo zadnje belgijsko zatočišče Antwerpen, ter sta dve utrdbi že porušeni. Obstreljujejo tudi mesto Alost, severozahodno od Bruslja, ki šteje 35.000 prebivalcev, ki so se pa pred nemškim obleganjem izselili. Dalje so Nemci zasedli mesto Mecheln severno od Bruslja in mesto Moll vzhodno od Antwerpna blizu nizozemske meje.

O vojni v kolonijah so v zadnjem tednu došla naslednja poročila: Nemške čete v Kiaučau so bile prisiljene 18. septembra zapustiti postojanke vzhodno od Čima. — Neki japonski letalec je vrgel bombo na neko nemško bojno ladjo v kiaučauskem zalivu in jo poškodoval. — V Laosangu so Angleži izkrcali vojake, ki bodo pomagali Japoncem v bojih proti Nemcem v Kiaučau. — Južnoafriške (angleške) čete so 19. septembra zasedle nemški zaliv Lüderitz. — Nemški vojaki so 19. septembra zasedli angleško policijsko postajo v Rietfonteinu vzhodno od Keetmanshopa. — Angleško-francoske čete so zasedle nemški Kamerun.

O podrobnem boju na morju se poročajo teledogodki: Nemška bojna ladja „Emden“ je zadnje dni v Indijskem oceanu ujela in zaplenila zopet šest angleških trgovskih parnikov. — Ob alabamski obali je angleška križarica potopila neko manjšo nemško bojno ladjo. — Potopila se je velika angleška križarica „Australia“ od avstralskega brodovja; ali je zadela na mino, ali pa jo je uničil nemški torpedo — tega angleška admiraliteta ne pove. — Ob južnoameriški obali križarijo tri nemške bojne ladje in skoro popolnoma onemogočujejo tamošnjo angleško izvozno trgovino; zlasti se odlikuje nemška križarica „Dresden“, ki jo lovi osem angleških križaric. — Angleži so zaplenili dve španski vojni ladiji, ki se dovršujeta v njihovih ladjedelnicah. — V Jadranskem morju je par laških in ena grška ladja zadela na plavajoče mine in se potopile. Laška vlada je poslala več torpednih rušilcev da polove mine in jih uničijo.

Turčija je z minami zaprla Dardanele za vse ladje, proti čemer je tripelententa protestirala. Turčija je odgovorila, da kot nevtralna država ne more trpeti, da bi francoske in angleške vojne ladje pred Dardanelami prežale na trgovske ladje držav, s katerimi se tripelententa vojskuje. Angleško in francosko brodovje se je nato umaknilo izpred Dardanel, kjer je pustilo le dve bojni ladji.

Anglija je odstavila egiptovskega kediva (podkralja) in uvedla vojaško regentstvo; nevarna stvar, ker je s tem občutno zadela turško suvereniteto nad Egiptom.

V Bukarešt pride nov nemški poslanik, ki bo baron pl. Waldhausen.

Italija je izjavila, da je Valono smatrati za nekaj Gibraltar v Jadranskem morju ter bo Italija glede tega mesta neizprosno zastopala svoje koristi; ostala Albanija je drugače ne zanima bistveno.

Kolera in kuga se oglasata tudi v sedANJI vojni in sicer prva na našem severnem bojišču, od koder so jo begunci zanesli na Češko, Moravsko in Ogrsko; tudi v srbski armadi menda hudo razsaja. Kuga pa nastopa v angleških kolonijah in je nevarnost, da jo angleške čete занesejo tudi v Evropo.

Cilji ruskega vpada čez Karpate.

Budimpeštanski „Magyar Hirlap“ izve iz avteničnega vira: Vojaški krogi so računali s tem, da bodo Rusi čim dospejo v Galiciji zapadno od Lvova, skušali z manjšimi četami udreti tudi čez Karpate.

Ta ruski vpad zasleduje dva namena. Glavni je ta, da si hočejo Rusi zasigurati levo krilo svoje armade, ki prodira proti Přemislju in proti reki San. Drugi namen pa je zaposliti veliko število konjenice, ki jo imajo ter vznemeriti prebivalstvo ogrske planjave, razdejati dosegljive železniške proge ter olajšati aprovizacijo. Isto taktiko so imeli Rusi tudi v rusko-turški vojni 1877/78, ko so poslali generala Gurka s silnimi konjeniški četami preko balkanskih prelazov daleč v Vzhodno Rumelijo.

Ti vpadi čez Karpate so sicer brezpomembni. Večji oddelki ne morejo čez težavne prelaze. Male podrejene čete pa bo naše vojaštvo vedno z lahkoto odbilo.

Trdnjava v moderni vojni.

Kakor o moderni vojni z njenimi ogromnimi vojaškimi masami, njenim strelnim orožjem, ki zadeva na velike daljave, z vso njeno različno in komplicirano tehniko, tako napačne in preproste pojme imajo ljudje po večini še danes tudi o trdnjavi in njeni vlogi v današnji vojni. Večina si trdnjavo še danes predstavlja po zgledu starih trdnjav Vaubanova sestava z njihovimi okopi, jarki, bastijami in meter debelimi kamenitimi zidovi s strelnimi linami itd. Vse to pa nima z današnjimi trdnjavskimi zgradbami in njihovimi ogromnimi v zemlji zakopanimi utrdbenimi pasovi skoraj nič opraviti. Ker igrajo v sedANJI vojni trdnjave (Pariz, Antwerpen) veliko vlogo, ne bo odveč, ako navedemo nekaj bistvenih pojmov o trdnjavi iz knjige generala pl. Bernhardija „O današnji vojni“, pri čemer bodi omenjeno, da se Bernhardt sam večinoma omejuje na izvajanja bivšega voditelja celokupnega nemškega trdnjavstva, generala pl. Beseler.

Večinoma prevladuje mnenje, da so trdnjave le sredstvo brambe, pasivne brambe celo; saj so izprva nedvoumno izšle iz potrebe krajevne obrambe. Zelo bi se pa motil, kdor bi pomen trdnjave v moderni vojni tudi meril s tem omejenim merilom.

Kakor se je vojna sama iz preprostih začetkov razvila v bojno delovanje ogromnega in skrajno zapletenega mehanizma, tako je tudi trdnjava že davno izgubila omejeni značaj krajevnega varstva in pomožnega sredstva gole brambe; danes marveč vsebuje znatno operativno vrednost v celokupni zvezi modernega vojevanja.

Predvsem bodi ugotovljeno, da ima trdnjava v gotovih okoliščinah tudi danes še lahko izključno defenziven pomen. Kjer gre strategično zgolj za brambo, morejo trdnjave, ki so v bramalni fronti porazdeljene, bistveno in močno podpirati odpor armad. Same zapirajo velik prostor in razbremenjujejo s tem poljsko

armado, kateri služijo obenem kot krilna opora in varen kraj za zaloge.

Ako je po drugi strani armada prisiljena k umikanju, potem morejo obmejne trdnjave sovražnika zadrževati, preprečiti njegov sunek za umikajočo se armado ter sploh skrajno ovirati njegovo ofenzivo. To gledišče je v svojih okrajnih konsekvencah dovedlo celo do misli, graditi obmejne utrdbe na ta način, da tvorijo nepretrgano frontno črto. Ker se krogi, kamor seže učinek posameznih zgradb, medsebojno sekajo, se dejansko lahko ustvari zvezna barijera proti invaziji, v kateri vse točke obladujejo z artilerijskim ognjem. Seveda oklepa taka ureditev tudi vse napake in slabosti, ki so lastne razsežni kordonski razpostavi: Razdelitev moči na dolgi fronti na same posamezne postojanke, ki se ne morejo združiti za boj. Na ta način je takorekoč cela bramba prisiljena k napačnim odredbam.

Tudi krajevno varstvo samo na sebi ni popolnoma izključeno iz defenzivnih nalog trdnjav. Ako se v kakem mestu nahajajo vojaške delavnice ali so nakopičene velike zaloge potrebščin, ako se v območju kakega kraja nahajajo važna železniška križišča ali če vodijo železnice in druge važne prometne ceste po trdo zgrajenih mostovih čez velike reke, utegne biti potrebno in koristno, da se taki kraji zavarujejo z utrbami in tako za vse slučaje zagotovi varnost v njih in krog njih nahajajočih se ustanov, zgradb in nujnih potrebščin. Končno je lahko utrditev kakega kraja v zgolj obrambne svrhe potrebna tudi iz ozirov na moralično vrednost njegove posesti.

Konec prihodnjič.

Tedenske novice.

(Imenovanje.) Cesar je imenoval ravnatelja državne gimnazije s slovenskim učnim jezikom v Gorici, vladnega svetnika dr. Janka Bezjaka za deželnega šolskega nadzornika. Prideljen je v službovanje deželnemu šolskemu svetu za Kranjsko.

(Na kmetijski šoli na Grmu) se prične novo šolsko leto z mesecem novembrom. Učenci se sprejemajo v zimsko šolo in v letno šolo. Zimska šola traja dve zimi od novembra do konca marca in je namenjena sinovom iz živinorejskih in poljedelskih krajev. Letna šola traja eno leto od novembra do konca oktobra in je namenjena sinovom iz vinorodnih krajev. Pouk je brezplačen. Plačujoči učenci plačujejo za hrano, stanovanje, kurjavo in svečavo po 30 kron na mesec. Za sinove kranjskih posestnikov se dobe prosta mesta. Prošnje za sprejem in za prosta mesta je vložiti zadnji čas do 15. oktobra tega leta na ravnateljstvo šole.

(Zdravniške zapovedi proti okuženju.) Kolera, legar, griža in druge bolezni kužnega značaja so se vsled sedanje vojne že začele pojavljati v nekaterih krajih naše države. Zato opozarjamo občinstvo na naslednje zdravniške zapovedi: 1. Snaži svoje telo, koplj se pogostoma v čisti vodi in umivaj se z milom. 2. Pusti zrak in luč v svoje stanovanje in skrbi, da bo v hiši vedno vse snažno. 3. Bodi zmeren v jedi in v pijači. 4. Ne uživaj surovega sočivja, nezrelega in neolupljenega sadja. 5. Pij samo čisto vodo ali kuhano. 6. Ne obiskuj po nepotrebnem bolnikov in ne jej in ne pij ničesar v bolnikovi sobi. 7. Če kdo oboli, pokliči takoj zdravnika. 8. Ne upiraj se, če te je treba v bolnico prepeljati. 9. Pusti si kože cepiti. 10. Izpolnjev vse ukaze sanitetne oblasti.

(Sorodniki ranjencev dobe polovični vožnji listek.) Železnično ministrstvo je izdalo novo naredbo, ki ima veljavo od dne 4. oktobra dalje. Starši, otroci, žena ali pa bratje in sestre ranjenih ali pa bolnih vojakov imajo pravico do polovice vožnjega listka na železnicah, po katerih se peljejo ranjence obiskat. Ta pravica pa velja samo za daljavo nad 50 kilometrov.

(Poizvedovalni urad Rdečega križa.) Začetkom izbruha vojne se je ustanovil na Dunaju v VI. okraju, Dreihufeisengasse št. 22 (Kriegsschule) in v Budimpešti IV., Vaczi utcza št. 38, poizvedovalni urad v svrhu, da domači izvedo nahajališče ranjenih ali bolnih vojakov. Dunajski urad je tekom petih tednov odgovoril 180.000 pismenim in 12.000 telegrafičnim tozadevnim vprašanjem, pa tudi mnogim drugim poizvedovanjem. Najprej ponavljamo z ozirom na naraščajoče število vprašanj prošnje, le pismeno ali telegrafično (s plačanim odgovorom) povpraševati, ker je vsako ustno (telefonično) vprašanje motenje dela, obenem izguba časa v škodo onim, ki se naši prošnji uklonijo ali niso v stanju ustno vprašati. Za pismeno vprašanje so najprikladnejše poizvedovalne karte Rdečega križa (dvojne dopisnice s polovično poštnino). V orientiranje navedemo, da temelje odgovori na poročilih vseh (ne samo vojaških) sanitetnih zavodov, v katerih se nahajajo ranjeni ali bolni vojaki, ki prihajajo na skupni centralni izkazovalni urad (VIII., Mariahilferstrasse, Stiftskaserne) na Dunaju in od tega na oba poizvedovalna urada na Dunaju in v Budimpešti; in sicer razločujemo dve vrsti poročil: a) poročila z bojišča (t. j. od etapne črte naprej); b) poročila iz ozadja (t. j. od etapne črte nazaj). Če uvažujemo, da se oskrbi po boju najprej ranjence in se šele nato misli na poročilo, in da je zadnje zaradi morebitne ločitve od armade, menjave vojne pošte itd. itd. izpostavljeno zadržkom in motenju, je umljivo, da postane občinstvo radi dolgega časa, ki ga potrebuje prirediteljev poročil za priobčevanje, nestrpno; sicer pa so tudi slučaji, da poveljniki sami sporočajo svojem ranjencev in tako pridejo poročila na domače preje kakor od poizvedovalnega urada, ki odgovarja le na podlagi avtentičnih poročil. Ugodnejše je za odgovore o onih bolnikih, ki so oboleli za etapno črto, v ozadju, ako bolnice, ki so jih sprejele, takoj naznanijo prihod. Ne sme ostati neomenjeno, da skrbni vojci v veliki množini povprašujejo ne samo po bolnih, ampak tudi po nahajališču zdravih vojakov — takih vprašanj je dnevno do 10 tisoč — in se navadno na to ne odgovarja. Poraba štamplje z besedami: „Bisher keine Nachricht eingelangt“ je pri neinformiranih povzročila mnenje, da površno izvršujemo posel, kar naj bo sedaj v toliko razjasnjeno, da se v teh, morda nekoliko trdih besedah nahaja tolažba za vpraševalce, ker vsaj lahko upa, da se onemu, o katerem do sedaj ni poročila, še ni nič pripetilo. Najzanesljivejša in najboljša poročila bi bila, če bi ranjenci takoj, ko dospo v kako bolnišnico, sami ali s posredovanjem kakega drugega (kar je „Rdeči križ“ že posredoval), pisali domačim o svojem nahajališču. Oba urada na Dunaju in v Budimpešti se gotovo najodkritosrčneje prizadevata, oddati hitre in pravilne odgovore; toda vojni čas stavi tudi najboljše prizadevanjem ovire, ki se jih premaga le s potrpežljivostjo in z zaupanjem prizadetih. — Končno navajamo še nekaj naslovov o zavodih in njihovih nalogah, da se bodo vprašanja naslovila na prvavi kraj: Gemeinsames Zentralnachweise-Büro, Dunaj, VII., Mariahilferstrasse 22 (Stiftskaserne), nabira poročila

iz vseh bolnišnic o ranjenih in bolnih vojaki in jih oddaja poizvedovalnim uradoma na Dunaju in v Budimpešti (naslove glej zgoraj). — Kriegsgefängenen-Büro vom Roten Kreuze, Dunaj, I., Landskronngasse 1, si prizadeva, s posredovanjem mednarodnih odborov, poizvedeti o nahajališču in stanju vojnih ujetnikov in posreduje denarne in druge pošiljatve. — Bahnhoflabedienst vom Roten Kreuze, Bunaj, I., Landskronngasse 1. (Naslov pove namen.) — Auskunftsstelle des k. u. k. Kriegsministeriums, Dunaj, I., Bibergasse 11, podaja o vojaških zadevah oficirjem in vojaškim uradnikom vse vojske, kakor tudi vdovam in sirotam, pa tudi o osebnih in gospodarskih zadevah poročila in svete. — Kriegsfürsorgeamt des k. u. k. Kriegsministeriums, Dunaj, IX., Berggasse 16, se bavi z nabiranjem denarnih darov za vojake na bojnem polju in za vdove in sirote padlih, dalje tudi z drugimi darovi za vojake v boju in s posredovanjem, da pridejo na namenjeni kraj.

Razne stvari po svetu.

(Odlikovanje hrabrih naših bojnikov.) Njegovo Veličanstvo cesar Fran Josip je podelil red železne krone 2. razreda z vojno dekoracijo podmaršalu Rudolfu Kraličku, poveljniku 28. pehotne divizije, viteški križec Leopoldovega reda z vojno dekoracijo polkovniku Adolfu baronu Stillfried von Rathenitz, poveljniku našega domačega 17. pešpolka, vojno dekoracijo k redu železne krone 3. razreda generalnemu majorju Ig. Schmidt u. pl. Fussini, poveljniku 44. domobranske peh. brigade in viteški križ Franc Josipovega reda na traku vojaškega zaslužnega križca zdravniku pri pehotnem polku št. 69 dr. Antonu Hočevarju, vojaški zaslužni križ z vojno dekoracijo stotniku Leonu Suppantschitschu in nadporočniku Ivanu Gabriču. Nadalje je cesar ukazal, da se sporoči najvišje pohvalno priznanje nadporočnikoma Antonu Velikonji pri 102. pehotnem polku in nadporočniku Ferdinandu Praprotniku pri 87. pehotnem polku ter asistentnemu zdravniku dr. Ivanu Matku pri 87. pehotnem polku.

(Dopisovanje z našimi vojnimi ujetniki in z našimi v sovražnikovih državah interniranimi državljani.) Navadna pisma do teže vključno 100 gramov in poštne dopisnice se lahko pošiljajo poštne prosto tistim vojnimi ujetnikom in internirancem, ki se nahajajo v Rusiji, Srbiji, Črni gori, Belgiji, Franciji in v Veliki Britaniji. Priporoča se, naj se naslovi teh pošiljatev napišejo izključno z latinskimi črkami in naj na naslovni strani zgoraj razločno napiše opazka: „Prisonnier de guerre“. Posredovanje za te pošiljatve so prevzele sledeče nevtralne države: Rumunija za pošiljatve v Rusijo in v Srbijo, Italija v Črnogoro, Švica, Francijo in Nizozemska v Belgijo in v Veliko Britanijo. Iz navedenih držav smejo avstro-ogrski vojni ujetniki in interniranci po isti poti pošiljati pisma in dopisnice.

(Gospodarska pomožna pisarna za Kranjsko.) Po naročilu njegove ekscelence gospoda ministra za notranje zadeve se je ustanovil v Ljubljani za zasebno zadeve vpoklicanih gospodarski deželni pomožni odbor, imenovan „gospodarska deželna pomožna pisarna za Kranjsko“, z nalogo dokončati vse one pravne, gospodarske in druge zadeve vpoklicanih, ki jih isti vsled vpoklica niso mogli urediti. Članom

gospodarskega deželnega pomožnega urada je imenoval njegova ekscelence gospod deželni predsednik sledeče gospode: Avgust Bukovic, deželni računski revident; dr. Ferdinand Eger, advokat in dež. poslanec; Anton Galle, c. kr. notar; dr. Vinko Gregorič, primarij dež. bolnice in dež. poslanec; Josip Hauffen, c. kr. višjesodni svetnik; Henrik Kittag, c. kr. finančni svetnik; dr. Danilo Majaron, advokat in predsednik kranjske advokatske zbornice; Kamillo Pammer, ravnatelj kranjske stavbinske družbe in podpredsednik trgovske in obrtne zbornice v Ljubljani; dr. Franc Papež, advokat; cesarski svetnik Gustav Pirc, ravnatelj c. kr. kmetijske družbe za Kranjsko; Ivan Plantan, c. kr. notar in predsednik kranjske notarske zbornice; dr. Robert Praxmarer, c. kr. deželnovladni svetnik. Predsednikom je bil imenovan c. kr. višjesodni svetnik Josip Hauffen, njegovim namestnikom pa c. kr. deželnovladni svetnik dr. Robert Praxmarer. Pomožni odbor se je ustanovil 18. m. m., in sicer radi hitrejšega poslovanja v peterih sekcijah. Posameznim sekcijam pripadajo: 1. sekcija (pravna sekcija za sodne zadeve v spornem postopanju) gospodje dr. Majaron (predsednik), dr. Eger, dr. Papež; 2. sekcija (za nesporne pravne zadeve) gospodje Galle, Hauffen (predsednik), 3. sekcija (socialne stvari) gospodarske stvari) gospodje dr. Gregorič, Pammer (predsednik), Pirc; 4. sekcija (upravne in finančne stvari) gospodje Kittag, Plantan, Praxmarer (predsednik) 5. sekcija (socialne stvari) gospodje Bukovic, dr. Gregorič in Pirc (predsednik). Pisarna pomožnega odbora se nahaja v sodni palači soba št. 114.

(Bitke v prošlosti in sedanjosti.) V preteklosti bitke niso trajale dolgo. Bitka pri Rossbachu je trajala samo 2 uri, bitka pri Lignicu pa se je doigrala v treh urah. Izmed Napoleonovih bitk sta trajali najdalje bitki pri Aspernu in pri Lipskem. Prva je trajala 21 ur, in druga pa 3 dni. Ta rekord je pobila tretja bitka pri Plevni, ki je trajala 6 dni. V rusko-japonski vojni se je bitka pri Mukdenu pričela 27. februarja, končala pa se je dne 13. marca 1905. Vršila se je na fronti, ki je bila dolga 120 kilometrov. V tej bitki je sodelovalo nad 600.000 mož. Pri Lipskem se je borilo 470.000, pri Sadovi pa 450.000 mož. Sedanje bitke bodo glede razsežnosti bojišča in glede števila boriteljev nadkrilile vse bitke v preteklosti, saj se poroča, da se v bitki pred Parizom bori nad 3 milijone ljudi.

(Rusi so streljali na avstrijske poljske bolnice [lazarete]). Da tudi Rusi ne prizanašajo poljskim bolnicam, o tem nam priča ljubljanski zdravnik dr. Josip Staudacher. V nekem pismu, ki ga je poslal iz bojišča, pripoveduje, da so Rusi, ko so se začele naše čete v redu umikati, streljali na poljsko bolnico in da so morali ranjenci pred ruskimi kozaki bežati. Ruski kozaki tudi njemu samemu niso prizanesli, so streljali na njega in ga zasledovali. K sreči jim je utekel in ga tudi ni zadela nobena sovražnikova krogla.

(V eni noči osivel.) Dirigent godbe deželno-brambnega bataljona v Ljubnu na Štajerskem, narednik Riedel je v bitki pri Lvovu v nekem gozdu zašel. Bil je sam. Napočila je noč. Riedel je bil prisiljen, da je v gozdu prenočil. Ponoči so kozaki vedno patroljirali čisto blizu Riedla, ki se je več časa nahajal v smrtni nevarnosti; šele zjutraj se mu je posrečilo, da je iz gozda pobegnil. Vrnil se je nazaj k svoji četi, kjer so ga komaj spoznali, ker so mu lasje in brada čez noč osiveli.